

رفتار اطلاع یابی آموزشگران مرکز آموزش جهاد کشاورزی استان فارس در فعالیت های آموزشی- پژوهشی

سعید فعلی نهاوند^۱، انسیه کریمی^۲، سلیمان رسولی آذر^۳

۱- دکتری ترویج و آموزش کشاورزی

۲- کارشناس ارشد ترویج و آموزش کشاورزی

۳- استادیار گروه مدیریت کشاورزی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران

چکیده

دانش کافی درباره نیازهای اطلاعاتی و شناخت رفتار اطلاع یابی کاربران در جهت توسعه مجموعه های کتابخانه ای، و آرایه خدمات و تسهیلات لازم برای برطرف کردن مؤثر نیازهای اطلاعاتی آنان ضروری است. از این رو، هدف کلی این تحقیق توصیفی- همبستگی، تحلیل رفتار اطلاع یابی آموزشگران مرکز آموزش جهاد کشاورزی استان فارس در زمینه فعالیت های آموزشی- پژوهشی بود. ابزار پژوهش، پرسشنامه ای ساختارمند حاوی پرسش های بسته پاسخ بود که روایی و پایایی آن با استفاده از نظرات متخصصان و آزمون آلفای کرونباخ تأیید شد. جامعه آماری این تحقیق شامل همه آموزشگران (مدرسان، مربیان و اعضای هیئت علمی) مرکز آموزش جهاد کشاورزی استان فارس بودند (N=۱۸۰) که از این میان، ۱۰۱ نفر با استفاده از جدول ایسرائیل به روش نمونه گیری طبقه ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند (n=۱۰۱). یافته های تحقیق نشان دادند که افزایش کارایی در تدریس مهم ترین انگیزه آموزشگران از جستجوی اطلاعات است. کتاب ها با زبان فارسی و محتوای اینترنت، بیشترین منبع اطلاعاتی مورد استفاده آموزشگران در فعالیت های اطلاع یابی مربوط به تدریس و تحقیق است. قابلیت اعتماد پذیری مهم ترین شاخص آموزشگران برای استفاده از منابع اطلاعاتی است. بیش از چهار پنجم پاسخگویان از موتور جستجوگر گوگل برای جستجوی الکترونیکی در وب سایت مجله های تخصصی فارسی استفاده می کردند. از طرفی، سرعت پایین در خطوط ارتباطی، پراکندگی کتابخانه ها و دسترسی نداشتن به متن کامل مقاله های مندرج در مجله های تخصصی مهم ترین چالش و دشواری آموزشگران در جستجوی اطلاعات بودند. نتایج آزمون کروسکال والیس نشان دادند که تفاوت معنی داری بین آموزشگران (مدرسان، مربیان و اعضای هیئت علمی) در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تدریس و تحقیق وجود نداشت.

کلید واژه ها: اطلاعات، رفتار اطلاع یابی، آموزش- پژوهش، مرکز آموزش جهاد کشاورزی، استان فارس.

نویسنده مسئول: سعید فعلی نهاوند

رایانامه: saeidfealy@yahoo.com

دریافت: ۹۴/۱۱/۱۶ پذیرش: ۱۳۹۵/۳/۵

مقدمه

پیش روی افراد در جستجوی اطلاعات، اهمیت زیادی در درک رفتار اطلاع‌یابی افراد و سازمان‌ها دارند. درک رفتار اطلاع‌یابی، از دغدغه‌های عمده اطلاع‌رسانی است، زیرا این ادراک در آرایه خدمات بهتر به کاربران و طراحی نظام‌های اطلاعاتی مناسب نقش اساسی دارد. ژانگ (۱۹۹۸) بر این باور است که درک کامل نیازهای اطلاعاتی و رفتارهای اطلاع‌یابی بستری را برای آرایه خدمات اطلاعاتی موفق تهیه می‌کند. نورمحمدی (۲۰۰۱) نیز بر این باور است که آگاهی از رفتار اطلاع‌یابی کاربران همواره راهگشای دست‌اندرکاران کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در مجموعه‌سازی و برنامه‌ریزی برای آینده است.

رخش و موحدی (۲۰۰۷) اظهار می‌دارند که برای دستیابی موفق به مراکز اطلاع‌رسانی و ارتقای سودمندی این مراکز، کتابداران باید کاربران را بشناسند. انگیزه‌ها و هدف‌های جستجوی اطلاعات، ماهیت و نوع اطلاعات مورد جستجو، سرانجام، روش‌ها و ابزار دستیابی به اطلاعات و رفتار اطلاع‌یابی آنان را به دقت بررسی کنند. شناخت نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی کاربران برای توسعه مجموعه‌های کتابخانه‌ای، روزآمدسازی امکانات و بهبود خدمات برای پاسخگویی مؤثر به نیازهای اطلاعاتی کاربران لازم و حیاتی است (طاهر و همکاران، ۲۰۰۸).

این مقاله در پی رفع مسائلی مانند اصلاح روش‌های آرایه خدمات در کتابخانه‌های خریده‌های نامناسب آموزشی و خدماتی می‌باشد.

عامل‌های مختلفی رفتار اطلاع‌یابی افراد یا گروهی از افراد را تعیین می‌کنند. بنابراین، تحقیقات مختلفی برای شناسایی هدف‌های جستجوی اطلاعات، محیط فعالیت کاربر، مهارت‌های کاربر در شناسایی اطلاعات، داده و منابع ترجیحی مورد نیاز و بازدارنده‌های جستجوی اطلاعات صورت گرفته است. از جمله این تحقیقات می‌توان به پژوهش یاری زنگنه (۱۳۸۴) اشاره کرد. وی در پژوهشی برای بررسی رفتارهای اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه خلیج فارس نشان می‌دهد که مهم‌ترین انگیزه‌های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات؛ دستیابی به اطلاعات تخصصی و بهبود کیفیت تدریس و

چالش واقعی دوران کنونی، تولید یا ذخیره اطلاعات نیست بلکه کسب اطلاعات برای استفاده از آن است (پزشکی راد و زمانی، ۲۰۰۵). اطلاعات، منبع کلیدی در عملیات و مدیریت سازمان‌ها است. اطلاعات مناسب، موجود و به‌هنگام؛ برای عملکرد مؤثر در کارکردهای مدیریتی مانند برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری و نظارت ضروری است. اطلاعات منبع مهمی است که حرکت‌ها به سمت توسعه را آسان‌گری می‌کند. اطلاعات، مرکزی برای توسعه دانش و بستری برای نوآوری را ایجاد می‌کند. در نتیجه، اطلاعات به عنوان کالایی کلیدی برای پیشرفت جامعه به شمار می‌آید.

استفاده از اطلاعات مهم‌ترین موضوع کلیدی عصر اطلاعات است که با رفتار اطلاع‌یابی برآورده می‌شود. درک رفتارهای انسانی در دسترسی به اطلاعات هرگز تا این اندازه مهم و حیاتی نبوده است. در آینده باید تلاش شود نظام‌های بازبازی اطلاعات هوشمند و شهودی طراحی شود تا کاربر را وارد تعامل معنادار با اطلاعات کند. موفقیت و نبود موفقیت یک راه حل نهفته در فناوری‌های جدید نیست، بلکه در درک نیازها و رفتارهای انسان نهفته است (کالبخ، ۲۰۰۱).

رفتار اطلاعاتی یک اصطلاح کلی بوده و شامل روش‌هایی است که افراد نیازهای اطلاعاتی خود را بیان، جستجو، ارزشیابی، انتخاب و از اطلاعات استفاده می‌کنند. به عبارت دیگر، رفتار اطلاع‌یابی از نظر ماهیت، هدفمند بوده و نتیجه‌نیاز برای ارضای برخی هدف‌ها است. در زمان جستجو، افراد ممکن است با مردم، نظام‌های اطلاعاتی دستی (منابع اطلاعاتی چاپی) یا نظام‌های اطلاعاتی رایانه‌مدار (منابع اطلاعاتی الکترونیک) کنش متقابل داشته باشند (ویلسون، ۲۰۰۰). کاکایی و همکاران (۲۰۰۴) بر این باور هستند که رفتار اطلاع‌یابی به روش‌هایی اشاره دارد که مردم، اطلاعات را جستجو و استفاده می‌کنند.

پزشکی راد و زمانی (۲۰۰۵) بیان می‌کنند که رفتار اطلاع‌یابی دلایل افراد برای جستجوی اطلاعات، انواع اطلاعات مورد جستجو، روش‌های کسب اطلاعات و منابع اطلاعاتی را مورد بحث قرار می‌دهند. همچنین، بازدارنده‌های

جستجوی اطلاعات را می توان در ارتقای کیفیت تدریس و پس از آن به روزرسانی اطلاعات بیان کرد. مهم ترین منابع الکترونیک و غیرالکترونیک برای کسب اطلاعات پاسخگویان به ترتیب، کتاب های الکترونیکی، وب ها و کتب تخصصی می باشند.

شربی (۱۳۹۲) در تحقیق خود نشان می دهد که فعالیت های پژوهشی و به روز کردن اطلاعات هدف اصلی اعضای هیئت علمی در استفاده از منابع اطلاعاتی است. همچنین، در بین انواع منابع اطلاعاتی، استفاده از مجله ها و دیگر کتاب های الکترونیکی بیش از دیگر انواع منابع کاربرد دارد. دسترس پذیر نبودن متن کامل خیلی از منابع و همچنین سرعت پایین اینترنت از جمله مهم ترین بازدارنده های اعضای هیئت علمی در استفاده از منابع اطلاعاتی بیان شده است. سهیلی و همکاران (۱۳۹۳) نیز در تحقیقی، انجام فعالیت های پژوهشی، روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و ارتقای کیفیت آموزش و تدریس را مهم ترین عامل های ایجادکننده نیاز اطلاعاتی و تهیه گزارش طرح های پژوهشی، راهنمایی در تدوین پایان نامه های دانشجویی و شرکت در همایش ها، سمینارها و کنفرانس ها را مهم ترین عامل های ایجادکننده رفتار اطلاعاتی اعضای هیئت علمی بیان کردند.

فرانسیس (۲۰۰۵) در پژوهشی برای بررسی رفتارهای اطلاع یابی متخصصان علوم اجتماعی دانشگاه سنت آگوستین توباگو نشان می دهد که مهم ترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان؛ کتاب (برای تدریس) و مجله های تخصصی (برای تحقیق) می باشد. از طرفی، نتایج تحقیق وی نشان می دهد که روش دستیابی الکترونیک بیشتر از روش دستی مورد استفاده پاسخگویان قرار گرفته است. دسترسی نداشتن به متن کامل مقاله های مندرج در مجله های تخصصی و کمبود منابع اطلاعاتی در کتابخانه از مهم ترین چالش های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات است. نادوزی و نادوزی (۲۰۰۸) در پژوهشی برای بررسی رفتارهای اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه خصوصی نیجریه نشان می دهند که مهم ترین انگیزه های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات؛ تدریس و تحقیق، خدمات اجتماعی و کارهای جاری و مهم ترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان؛ مواد کتابخانه ای، رسانه

مهمترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان؛ کتاب و مجلات غیرفارسی می باشد.

همچنین، ارتباط با متخصصان داخل و خارج از کشور و حضور در گردهمایی داخلی مهم ترین منابع اطلاعاتی غیررسمی پاسخگویان است. دردسترس نبودن منابع اطلاعاتی مورد نیاز در کتابخانه، ناآگاهی از وجود منابع و کمبود وقت از مهم ترین چالش های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات است. بشیری (۱۳۸۶) در پژوهشی برای بررسی رفتارهای اطلاع یابی اعضای هیئت علمی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی نشان می دهد که مهم ترین انگیزه های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات؛ مطالعه و پژوهش، انجام پروژه های تحقیقاتی و روزآمدسازی اطلاعات تخصصی و مهم ترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان؛ مجله های تخصصی، اینترنت و کتاب می باشد.

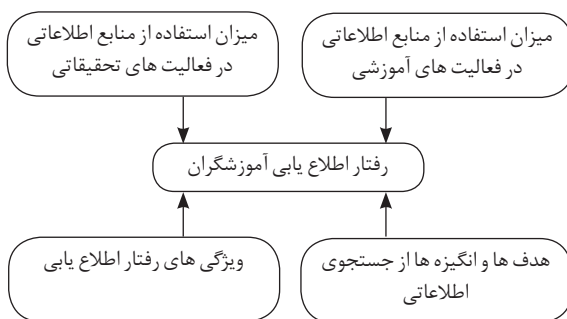
از طرفی، نتایج تحقیق وی نشان می دهد که منابع اطلاعاتی به زبان انگلیسی بیشترین نوع زبان منابع اطلاعاتی مورد استفاده پاسخگویان است. آهنگر و وزیرپور کشمیری (۱۳۸۷) در تحقیقی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه نشان دادند که هدف اصلی اعضای هیئت علمی از جستجوی اطلاعات تهیه و انتشار مقاله های علمی، به روز سازی اطلاعات تخصصی و شناسایی منابع تخصصی است. آنان برای رسیدن به هدف های یاد شده از منابعی مانند کتاب، پایگاه اینترنتی، مجله ها و نشریه های ادواری استفاده می کردند. مهم ترین بازدارنده های موجود در مسیر اطلاع یابی پیوسته، سرعت کم اینترنت، نداشتن وقت کافی و ناآگاهی از روش ها و فرمول های جستجو است.

شوق پور و همکاران (۱۳۸۹) در بررسی رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی (منطقه دو) نشان دادند که بیشترین پاسخگویان به صورت حضوری از کتابخانه استفاده می کردند و شمار کمی از آنان برای دستیابی به اطلاعات از اینترنت استفاده می کردند. همچنین، کتاب جایگاه ویژه ای در بین منابع اطلاعاتی داشت. کیانی خوزستانی و همکاران (۱۳۹۱) با بررسی رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یزد نشان دادند که هدف و انگیزه پاسخگویان از

منابع اطلاعاتی مهم‌ترین بازدارنده‌های پاسخگویان برای دسترسی به اطلاعات است.

ورا و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی در نیجریه نشان دادند که کتاب‌ها (چاپی و الکترونیک)، مجله‌ها (چاپی و الکترونیک) و پایگاه‌های اطلاعاتی مهم‌ترین منابع اطلاعاتی اعضای هیأت علمی هستند. همچنین، نیازهای علمی-تحقیقاتی، توسعه شخصی و امور و فعالیت‌های جاری مهم‌ترین نیازهای اطلاعاتی پاسخگویان است. از طرفی، پاسخگویان برای کسب اطلاعات، بیشتر از موتور جستجوگر گوگل استفاده می‌کردند. تسهیلات ضعیف اینترنتی، مهارت‌های ضعیف جستجوگری و رایانه‌ای و کمبود زمان مهم‌ترین بازدارنده‌های پاسخگویان در رفتار اطلاع‌یابی آنان است. حقی و همکاران (۲۰۱۶) نیز در تحقیقی مشابه مهم‌ترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان را مجله‌های علمی، کتاب‌های مرجع، پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری، انتشارات دولتی و انتشارات سازمان خواروبار و کشاورزی (فائو) نشان داد. همچنین، فقدان زمان برای جستجوی اطلاعات، منابع ناکافی در کتابخانه و پراکندگی اطلاعات در منابع مختلف را از مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی رفتار اطلاعاتی اعضای هیأت علمی بیان کردند.

با استفاده از پژوهش‌های بیان شده، می‌توان گفت که در تحلیل رفتار اطلاع‌یابی آموزشگران باید هدف‌ها و انگیزه‌های آنان از جستجوی اطلاعات، میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت‌های آموزشی، تحقیقاتی و ویژگی‌های رفتار اطلاع‌یابی آنان از جمله بازدارنده‌ها و چالش‌های پیش‌رو در رفتار اطلاع‌یابی را بررسی کرد که در شکل شماره یک نشان داده شده است.

نگاره ۱- چارچوب نظری تحقیق

های چاپی و الکترونیکی می‌باشند. ناکافی بودن اطلاعات موجود در کتابخانه، دردسترس نبودن فناوری‌های اطلاعاتی و بی‌صلاحیتی کارمندان مربوطه از مهم‌ترین چالش‌های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات است.

طاهر و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی برای بررسی رفتارهای اطلاع‌یابی آموزشگران علوم انسانی و هنر دانشگاه پنجاب پاکستان نشان می‌دهند که مهم‌ترین انگیزه‌های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات؛ تدریس یا آماده‌سازی سخنرانی، راهنمایی دانشجویان و انجام فعالیت‌های پژوهشی و مهم‌ترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان؛ کتابخانه گروه، کتابخانه شخصی و خرید از کتابخانه‌ها می‌باشد. منابع چاپی و به‌زبان انگلیسی بیشترین نوع منابع اطلاعاتی مورد استفاده پاسخگویان را تشکیل می‌دهند. دردسترس نبودن منابع مورد نیاز، پراکندگی اطلاعات در منابع و گرانی منابع اطلاعاتی از مهم‌ترین چالش‌های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات است.

تاناسکودی (۲۰۰۹) در پژوهشی برای بررسی رفتارهای اطلاع‌یابی اعضای هیأت علمی دانشکده قانون نشان می‌دهد که آماده‌سازی سخنرانی، روزآمدسازی دانش و پژوهش، مهم‌ترین انگیزه‌های پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات و کتاب‌ها و گزارش‌های قانونی مهم‌ترین منبع اطلاعاتی پاسخگویان می‌باشد. از طرفی، پاسخگویان مهم‌ترین داده‌های اطلاعاتی را کتابخانه‌های شخصی و دانشگاه بیان کردند. بیشتر پاسخگویان برای جستجوی اطلاعات اینترنتی از موتور جستجوگر گوگل استفاده می‌کردند. کومار و همکاران (۲۰۱۴) در بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیأت علمی دانشگاه کاراکشتارا نشان دادند که تدریس، فعالیت‌های تحقیقاتی، آموزش، نگارش مقاله، به‌روز رسانی اطلاعات، سرگرمی و انجام فعالیت‌های اجرایی مهم‌ترین انگیزه پاسخگویان برای کسب اطلاعات است.

پاسخگویان ترجیح می‌دادند که فعالیت‌های اطلاع‌یابی خویش را بیشتر در خانه و پس از آن در کتابخانه گروه آموزشی انجام دهند. کتاب‌ها و نشریه‌های اطلاعاتی؛ مهم‌ترین منابع اطلاعاتی پاسخگویان است. در نهایت اینکه موجود نبودن منابع، پراکندگی اطلاعات و گرانی

روش شناسی

پاسخگویان توزیع گردید. پس از گردآوری پرسشنامه های یاد شده، با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۴ و آزمون آلفای کرونباخ، ضریب پایایی آن ۰/۸۴ به دست آمد.

برای تحلیل داده ها متناسب با مقیاس متغیرهای تحقیق از روش های آماری ناپارامتری (آزمون کروسکال والیس) استفاده شد.

یافته ها

ویژگی های فردی و حرفه ای آموزشگران بیشتر پاسخگویان این تحقیق را مردان (۹۹ نفر یا ۹۸ درصد) تشکیل می دادند که ۷۵/۲۴ درصد (۷۶ نفر) آنان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد، ۱۳/۸۶ درصد (۱۴ نفر)، دکتری تخصصی، ۵/۹۴ درصد (۶ نفر)، دانشجوی دکتری و ۴/۹۶ درصد (۵ نفر) کارشناس بودند. میانگین سن پاسخگویان ۴۲ سال با انحراف معیار ۷ سال است که به طور میانگین ۱۱ سال آن را به تدریس مشغول بوده اند. در پاسخ به وضعیت استخدام، ۸۱/۱۸ درصد (۸۲ نفر) گزینه رسمی و ۱۸/۸۲ درصد (۱۹ نفر) گزینه غیررسمی را بیان کرده اند. در پاسخ به نوع سمت، ۳۵/۶۵ درصد (۳۶ نفر) گزینه عضو هیئت علمی، ۳۴/۶۵ درصد (۳۵ نفر) گزینه مربی و مابقی (۲۹/۷۰ درصد یا ۳۰ نفر) گزینه مدرس را مشخص نمودند (جدول ۱).

در این تحقیق از روش توصیفی - همبستگی استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق شامل همه آموزشگران مرکز آموزش جهاد کشاورزی استان فارس می باشد (N=۱۸۰). در این تحقیق، با در نظر گرفتن پردیس های مرکز (پردیس های مرودشت، علی آباد کمین، جهرم و شیراز) به عنوان طبقه های جامعه آماری، از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای استفاده گردید. حجم نمونه با استفاده از جدول ایسرائیل (۲۰۱۳) ۱۰۱ نفر تعیین شد، سپس نسبت به بزرگی هر طبقه این نمونه بین آنها تقسیم شد (n=۱۰۱).

ابزار مورد استفاده در این روش برای گردآوری داده ها و اطلاعات پرسشنامه بود که پرسش های آن در پنج دسته قرار گرفتند که به ترتیب برای سنجش انگیزه های جستجوی اطلاعات (طیف لیکرت)، منابع اطلاعاتی در تدریس و تحقیق (طیف لیکرت)، چالش ها و تنگناهای پیش رو در جستجوی اطلاعات (طیف لیکرت)، ویژگی های رفتار اطلاع یابی، فردی و حرفه ای آموزشگران استفاده شد. برای تعیین روایی صوری پرسشنامه، چندین نسخه از آن در اختیار استادان علوم کتابداری و ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس قرار داده شد و اصلاحات لازم بر حسب پیشنهاد های آنان صورت گرفت. برای تعیین ضریب پایایی، ۲۵ پرسشنامه خارج از جامعه آماری بین

جدول ۱- ویژگی های فردی و حرفه ای آموزشگران (n=۱۰۱)

متغیر	سطوح متغیر	میانگین	انحراف معیار	فراوانی	درصد
سن	-	۴۱/۹۷	۷/۳۶	-	-
سابقه تدریس	-	۱۱/۴۹	۳/۶۷	-	-
جنسیت	مرد	-	-	۹۹	۹۸/۰۱
	زن	-	-	۲	۱/۹۹
سطح تحصیلات	کارشناسی	-	-	۵	۴/۹۶
	کارشناسی ارشد	-	-	۷۶	۷۵/۲۴
	دانشجوی دکتری تخصصی	-	-	۶	۵/۹۴
	دکتری تخصصی	-	-	۱۴	۱۳/۸۶
وضعیت استخدامی	رسمی	-	-	۸۲	۸۱/۱۸
	غیررسمی	-	-	۱۹	۱۸/۸۲
سمت شغلی	مدرس	-	-	۳۰	۲۹/۷۰
	مربی	-	-	۳۵	۳۴/۶۵
	عضو هیئت علمی	-	-	۳۶	۳۵/۶۵

جدول ۲- هدف‌ها و انگیزه‌های آموزشگران از جستجوی اطلاعات (n=101)

رتبه	انحراف معیار	میانگین	محتوا
۱	۱/۰۵	۳/۹۸	افزایش کارآیی در تدریس
۲	۱/۱۴	۳/۸۲	دستیابی به اطلاعات تخصصی
۳	۱/۲۶	۳/۴۸	شناسایی منابع جدید
۴	۱/۱۴	۳/۴۱	پیشرفت کار
۵	۱/۳۱	۳/۱۹	انتشار مطالب علمی (کتاب، مقاله و ...)
۶	۱/۴۲	۳/۰۸	انجام پروژه‌های تحقیقاتی
۷	۱/۳۸	۲/۵۷	پرکردن اوقات فراغت

* مقیاس: ۱=خیلی کم، ۲=کم، ۳=متوسط، ۴=زیاد، ۵=خیلی زیاد

معیار و اولویت‌بندی منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت‌های تدریس را نشان می‌دهد. همان‌گونه در جدول شماره (۳) نشان داده شده است، بیشترین منبع اطلاعاتی مورد استفاده آموزشگران در فعالیت‌های مربوط به تدریس به ترتیب، کتاب‌های فارسی، اینترنت، کاتالوگ و دفترک (بروشورها) بود.

هدف‌ها و انگیزه‌های آموزشگران از جستجوی اطلاعات در این تحقیق برای سنجش هدف و انگیزه‌های آموزشگران از جستجوی اطلاعات از ۷ گویه استفاده شد. جدول شماره (۲)، میانگین، انحراف معیار و اولویت‌بندی گویه‌های انگیزشی آموزشگران از جستجوی اطلاعات را نشان می‌دهد. همان‌گونه که جدول شماره (۲) نشان می‌دهند، مهمترین هدف و انگیزه آموزشگران مورد بررسی از جستجوی اطلاعات، به ترتیب، افزایش کارآیی در تدریس، دستیابی به اطلاعات تخصصی و شناسایی منابع جدید است و کم‌اهمیت‌ترین گویه از جستجوی اطلاعات، پرکردن اوقات فراغت است.

منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت‌های مربوط به تدریس در این تحقیق برای بررسی منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت‌های مربوط به تدریس از ۱۸ گویه در قالب سه دسته منابع چاپی، الکترونیک و غیررسمی استفاده شد. جدول شماره (۳)، میانگین، انحراف

جدول ۳- منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت‌های مربوط به تدریس (n=101)

رتبه	انحراف معیار	میانگین	گویه‌ها
۱	۰/۷۷	۴/۱۶	کتاب‌های فارسی
۳	۱/۴۱	۳/۶۳	کاتالوگ و بروشور (دفترک)
۴	۱/۴۵	۳/۲۴	مواد شنیداری و دیداری (فیلم‌های ویدئویی، اسلایدها و ...)
۵	۱/۱۶	۳/۲۳	منابع مرجع
۶	۱/۱۰	۳/۱۶	مجله‌های تخصصی فارسی
۷	۱/۰۶	۲/۹۷	چکیده مقاله‌های کنفرانس‌ها و مجموعه مقاله‌ها
۹	۰/۹۹	۲/۹۲	گزارش طرح‌های پژوهشی
۱۰	۱/۰۵	۲/۹۰	کتاب‌های غیرفارسی
۱۱	۱/۲۵	۲/۷۱	پایان‌نامه‌ها
۱۴	۱/۵۲	۲/۲۲	مجله‌های تخصصی غیرفارسی
۱۶	۱/۱۶	۲/۰۵	روزنامه‌ها
۲	۱/۳۰	۳/۷۸	اینترنت
۱۲	۱/۵۱	۲/۶۵	منابع کتابشناختی رایانه‌ای (مطالب موجود در دیسک‌های نوری و ...)
۸	۱/۲۹	۲/۹۵	ارتباط با متخصصان داخل کشور
۱۳	۱/۲۶	۲/۵۲	حضور در گردهمایی‌های علمی داخل کشور
۱۵	۱/۳۸	۲/۱۴	اتفاقی (در حالی که در جستجوی اطلاعات دیگری هستی، اطلاعات ارزشمندی را در زمینه دیگری پیدا می‌کنی)
۱۷	۱/۲۸	۱/۱۹	ارتباط با متخصصان خارج از کشور
۱۸	۰/۹۸	۱/۰۷	حضور در گردهمایی‌های علمی خارج از کشور

* مقیاس: ۱=خیلی کم، ۲=کم، ۳=متوسط، ۴=زیاد، ۵=خیلی زیاد

فعالیت های تحقیقاتی را نشان می دهد. همان گونه که یافته ها در جدول شماره (۴) نشان می دهند، بیشترین منبع اطلاعاتی آموزشگران مورد بررسی در فعالیت های تحقیقاتی، به ترتیب، اینترنت، مجله های تخصصی فارسی و چکیده مقاله های کنفرانس ها و مجموعه مقاله ها است.

منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت های تحقیقاتی در این تحقیق برای بررسی منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت های تحقیقاتی از ۱۸ گویه در قالب سه دسته منابع چاپی، الکترونیک و غیررسمی استفاده شد. جدول شماره (۴)، میانگین، انحراف معیار و اولویت بندی منابع اطلاعاتی آموزشگران در

جدول ۴- منابع اطلاعاتی آموزشگران در فعالیت های تحقیقاتی (n=101)

رتبه	انحراف معیار	میانگین	گویه ها
۲	۱/۲۹	۳/۳۹	مجله های تخصصی فارسی
۳	۱/۳۰	۳/۳۶	چکیده مقاله های کنفرانس ها و مجموعه مقاله ها
۴	۱/۲۳	۳/۲۲	پایان نامه ها
۵	۱/۳۵	۳/۱۷	کتاب های فارسی
۶	۱/۵۰	۳/۰۸	منابع مرجع
۷	۱/۰۵	۳/۰۰	گزارش طرح های پژوهشی
۹	۱/۳۶	۲/۸۲	کتاب های غیر فارسی
۱۱	۱/۴۸	۲/۶۲	مجلات تخصصی غیر فارسی
۱۳	۱/۶۰	۲/۵۳	مواد شنیداری و دیداری (فیلم های ویدئویی، اسلایدها و ...)
۱۴	۱/۲۸	۲/۰۶	کاتالوگ و بروشور (دفترک)
۱۶	۱/۲۴	۱/۶۸	روزنامه ها
۱	۱/۴۷	۳/۷۸	اینترنت
۱۰	۱/۶۰	۲/۶۶	منابع کتابشناختی رایانه ای (مطالب موجود در دیسک های نوری و ...)
۸	۱/۴۲	۳/۰۰	ارتباط با متخصصان داخل کشور
۱۲	۱/۴۸	۲/۵۴	حضور در گردهمایی های علمی داخل کشور
۱۵	۱/۳۷	۱/۸۳	اتفاقی (در حالی که در جستجوی اطلاعات دیگری هستی، اطلاعات ارزشمندی را در زمینه دیگری پیدا می کنی)
۱۷	۱/۴۴	۱/۳۲	ارتباط با متخصصان خارج از کشور
۱۸	۱/۴۴	۱/۰۱	حضور در گردهمایی های علمی خارج از کشور

* مقیاس: ۱=خیلی کم، ۲=کم، ۳=متوسط، ۴=زیاد، ۵=خیلی زیاد

شاخص خود برای استفاده از منابع اطلاعاتی را به ترتیب، قابلیت اعتمادپذیری (۳۲/۷۰ درصد یا ۳۳ نفر)، سهولت دسترسی (۲۷/۷۰ درصد یا ۲۸ نفر)، مربوط بودن (۲۶/۷۰ درصد یا ۲۷ نفر) و سهولت استفاده (۱۲/۹۰ درصد یا ۱۳ نفر) بیان نمودند. بیش از چهار پنجم پاسخگویان از موتور جستجوگر گوگل (۸۲/۲۰ درصد یا ۸۳ نفر) و مابقی از موتور جستجوگر یاهو (۱۷/۸۰ درصد یا ۱۸ نفر) برای جستجوی اینترنتی استفاده نمودند. در جستجوی اینترنتی، بیشتر مراجع پاسخگویان به وب سایت مجله های تخصصی فارسی (۴۹/۵۰ درصد یا ۵۰ نفر)، پایگاه های اطلاعاتی فارسی

ویژگی های رفتار اطلاع یابی آموزشگران پاسخگویان به طور میانگین، ۱۱ ساعت (انحراف معیار = ۷/۳۲) در هفته را به جستجوی اطلاعات اختصاص دادند. مراجعه حضوری به کتابخانه (۴۴/۶۰ درصد یا ۴۵ نفر) مهم ترین داده ارتباطی پاسخگویان برای کسب اطلاعات و بیشترین فراوانی مراجعه آنان به کتابخانه یک تا دو بار در هفته (۶۲/۴۰ درصد یا ۶۳ نفر) بود. بیش از نیمی از پاسخگویان (۵۰/۵۰ درصد یا ۵۱ نفر) منابع اطلاعاتی چاپی را به الکترونیک و شنیداری-دیداری، و منابع فارسی (۷۵/۲۰ درصد یا ۷۶ نفر) را به منابع انگلیسی ترجیح دادند. آموزشگران مهم ترین

نقص در زیرساخت ها اشاره دارد و با توجه به میانگین تأثیر بازدارندگی در حد زیاد دارد. پراکندگی کتابخانه ها و دسترسی نداشتن به متن کامل مقاله های مندرج در مجله های تخصصی از دیگر تنگناهای آموزشگران در جستجوی اطلاعات هستند که در اولویت های بعدی بیان شده اند و با توجه به میانگین تأثیر بازدارندگی در حد "متوسط تا زیاد" دارد. صلاحیت نداشتن کتابداران یا آموزش ضعیف آنان که به بازدارنده های انسانی اشاره دارد (میانگین = ۲/۶۶) اثری بازدارنده در حد "کم تا متوسط" داشت (جدول ۵).

مانند ایرانداک و پایگاه اطلاعات علمی (۱۹/۸۰ درصد یا ۲۰ نفر)، وب-سایت مجله های تخصصی غیرفارسی (۱۸/۸۰ درصد یا ۱۹ نفر) و پایگاه های اطلاعاتی غیرفارسی مانند ساینس دیرکت (۱۱/۹۰ درصد یا ۱۲) بود.

چالش ها و تنگناهای پیش روی آموزشگران در جستجوی اطلاعات در مورد چالش ها و تنگناهایی که آموزشگران در جستجوی اطلاعات با آن روبه رو هستند، سرعت پایین در خطوط ارتباطی در اولویت اول بیان شده است که به

جدول ۵- چالش ها و تنگناهای پیش روی آموزشگران در جستجوی اطلاعات (n=۱۰۱)

رتبه	انحراف معیار	میانگین	گویه ها
۱	۰/۹۸	۴/۰۶	سرعت پایین خطوط ارتباطی
۲	۰/۹۴	۳/۸۰	پراکندگی کتابخانه ها
۳	۰/۹۸	۳/۷۲	دسترسی نداشتن به متن کامل مقاله های مندرج در مجله های تخصصی
۴	۰/۸۷	۳/۷۰	کمبود منابع اطلاعاتی در کتابخانه
۵	۰/۹۵	۳/۴۶	موجود نبودن منابع الکترونیکی
۶	۰/۹۴	۳/۳۰	آموزش نداشتن برای استفاده از منابع الکترونیکی
۷	۱/۰۱	۳/۲۳	ناآگاهی از وجود منابع اطلاعاتی موجود
۸	۱/۰۱	۳/۱۵	اشتغال زیاد
۹	۱/۰۶	۳/۱۱	نبودن نرم افزارها یا سخت افزارهای آموزشی
۱۰	۳/۴۱	۳/۰۳	بازدارنده های زبانی (بیشتر منابع اطلاعاتی به زبان های غیرفارسی هستند)
۱۱	۱/۲۷	۲/۹۷	مقدار واحد تدریس کلاس ها یا فعالیت اجرایی زیاد
۱۲	۱/۱۱	۲/۸۶	نداشتن زمان لازم برای تحقیق
۱۳	۱/۱۵	۲/۶۶	نداشتن صلاحیت کتابداران یا آموزش ضعیف آنان

* مقیاس: ۱=خیلی کم، ۲=کم، ۳=متوسط، ۴=زیاد، ۵=خیلی زیاد

نتیجه گرفت که بین وضعیت اشتغال و سطح تحصیلات آموزشگران و میزان استفاده آنها از منابع اطلاعاتی در فعالیت های مربوط به تدریس هیچ گونه رابطه معنی داری وجود نداشت. همچنین، نتایج به دست آمده از آزمون های من وایت نی نشان می دهد که تفاوت معنی داری بین جنسیت ($P > 0.05$ و $Z = -0.272$) و وضعیت استخدامی آموزشگران ($P > 0.05$ و $Z = -1.364$) در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های مربوط به تدریس وجود نداشت، پس فرضیه صفر پذیرفته شد (جدول ۶).

مقایسه ویژگی های فردی و حرفه ای آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های مربوط به تدریس نتایج به دست آمده از آزمون های کروسکال والیس نشان می دهد که تفاوت معنی داری بین سمت ($P > 0.05$ و $\chi^2 = 1.213$) و سطح تحصیلات آموزشگران ($P > 0.05$ و $\chi^2 = 2.783$) در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های مربوط به تدریس وجود نداشت، پس فرضیه صفر پذیرفته شد (جدول ۶). بنابراین می توان با ۹۵ درصد اطمینان، می توان

فعالیت های مربوط به تدریس هیچ گونه رابطه معنی داری وجود نداشت (جدول ۶).

بنابراین می توان با ۹۵ درصد اطمینان، می توان نتیجه گرفت که بین جنسیت و وضعیت استخدامی آموزشگران و میزان استفاده آنها از منابع اطلاعاتی در

جدول ۶- مقایسه ویژگی های فردی و حرفه ای آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تدریس (n=۱۰۱)

متغیر	سطوح متغیر	فراوانی	میانگین رتبه ای	آزمون	سطح معنی داری
سمت شغلی	مدرس	۳۰	۴۶/۰۷	$\chi^2=1/213$	۰/۵۴۵
	مری	۳۵	۴۶/۷۶		
	عضو هیئت علمی	۳۶	۴۹/۶۰		
سطح تحصیلات	کارشناسی	۵	۴۴/۵۴	$\chi^2=2/783$	۰/۴۲۶
	کارشناسی ارشد	۷۶	۳۸/۶۷		
	دانشجوی دکتری تخصصی	۶	۴۷/۸۰		
	دکتری تخصصی	۱۴	۵۳/۱۴		
جنسیت	مرد	۹۹	۵۶/۰۱	$Z=-0/272$	۰/۸۰۰
	زن	۲	۵۰/۳۹		
وضعیت استخدامی	رسمی	۸۲	۵۸/۹۲	$Z=-1/364$	۰/۱۷۳
	غیررسمی	۱۹	۴۸/۶۵		

مقایسه ویژگی های فردی و حرفه ای آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های مربوط به تحقیق نتایج به دست آمده از آزمون کروسکال-والیس نشان می دهد که تفاوت معنی داری بین آموزشگران (مدرسان، مربیان و اعضای هیئت علمی) در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی ($P>0/05$ و $\chi^2=2/023$) وجود نداشت، پس فرضیه صفر پذیرفته شد. بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان، می توان نتیجه گرفت که بین وضعیت اشتغال آموزشگران و میزان استفاده آنها از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی هیچ گونه رابطه معنی داری وجود نداشت. همچنین، نتایج به دست آمده از آزمون من وایت نی نشان می دهد که تفاوت معنی داری بین جنسیت آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی ($P>0/05$) وجود نداشت. بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان، می توان نتیجه گرفت که بین جنسیت آموزشگران و میزان استفاده آنها از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی رابطه معنی داری وجود نداشت (جدول ۷).

مقایسه ویژگی های فردی و حرفه ای آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های مربوط به تحقیق نتایج به دست آمده از آزمون کروسکال-والیس نشان می دهد که تفاوت معنی داری بین سطح تحصیلات آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی ($P\leq 0/05$ و $\chi^2=3/578$) وجود داشت. بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان، می توان نتیجه گرفت که بین سطح تحصیلات آموزشگران و میزان استفاده آنها از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی رابطه معنی داری وجود داشت. همچنین، نتایج به دست آمده از آزمون من وایت نی نشان می دهد که تفاوت معنی داری بین وضعیت استخدامی آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی ($P\leq 0/05$ و $Z=-0/868$) وجود داشت. بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان، می توان نتیجه گرفت که بین وضعیت استخدامی آموزشگران و میزان استفاده آنها از منابع اطلاعاتی در فعالیت های تحقیقاتی رابطه معنی داری وجود داشت. بدین معنی که فعالیت های تحقیقاتی

جدول ۷ مقایسه ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای آموزشگران در رابطه با میزان استفاده آنان از منابع اطلاعاتی در فعالیت‌های تحقیقاتی (n=101)

متغیر	سطوح متغیر	فراوانی	میانگین رتبه‌ای	آزمون	سطح معنی‌داری
سمت شغلی	مدرس	۳۰	۴۵/۸۵	$\chi^2=2/023$	۰/۳۲۴
	مربی	۳۵	۵۲/۶۲		
	عضو هیئت علمی	۳۶	۵۱/۰۱		
سطح تحصیلات	کارشناسی	۵	۲۹/۹۶	$\chi^2=3/578^*$	۰/۰۴۶
	کارشناسی ارشد	۷۶	۵۴/۰۸		
	دانشجوی دکتری تخصصی	۶	۵۴/۴۳		
	دکتری تخصصی	۱۴	۵۵/۶۹		
جنسیت	مرد	۹۹	۵۰/۵۴	$Z=-0/99$	۰/۸۳۱
	زن	۲	۴۸/۵۰		
وضعیت استخدامی	رسمی	۸۲	۵۸/۴۵	$Z=-0/168^*$	۰/۰۳۸
	غیررسمی	۱۹	۳۱/۷۲		

بحث و نتیجه‌گیری

هدف کلی این تحقیق، تحلیل رفتار اطلاع‌یابی آموزشگران بود. نتایج این پژوهش نشان می‌دهند که مهم‌ترین انگیزه آموزشگران از جستجوی اطلاعات، افزایش کارایی در تدریس، دستیابی به اطلاعات تخصصی و شناسایی منابع جدید است که بیانگر نگرش علمی پاسخگویان به رشته تخصصی خویش است. این یافته با نتایج پژوهش‌های نورمحمدی (۱۳۸۰)، یاری زنگنه (۱۳۸۴)، آهنگر و وزیرپور کشمیری (۱۳۸۷)، تاناسکودی (۲۰۰۹) و کومار و همکاران (۲۰۱۴) همسویی دارد. از طرفی، بیشترین منبع اطلاعاتی مورد استفاده آموزشگران در تدریس، کتاب‌های فارسی، اینترنت و کاتالوگ و دفترک‌ها است. همچنین، بیشترین منبع اطلاعاتی آنها در تحقیق و پژوهش، اینترنت، مجله‌های تخصصی فارسی و چکیده مقاله‌های کنفرانس‌ها و مجموعه مقالات است که این موضوع گویای از گرایش آنان به جستجو و استفاده از منابع فارسی نسبت به دیگر زبان‌هاست. فرانسیس (۲۰۰۵)، نادوزی و نادوزی (۲۰۰۵)، طاهر و همکاران (۲۰۰۸)، کومار و همکاران (۲۰۱۴) و ورا و همکاران (۲۰۱۵) نیز در تحقیق همسان این سؤال را مطرح کردند و نتایج مشابه این تحقیق را به دست آوردند. سرعت پایین در خطوط ارتباطی، پراکندگی کتابخانه‌ها و دسترسی نداشتن به متن کامل مقاله‌های مندرج

در مجله‌های تخصصی از جمله مهم‌ترین چالش‌های آموزشگران در جستجوی اطلاعات هستند. دیگر نتایج این تحقیق نشان می‌دهند که آموزشگران به طور میانگین ۱۱ ساعت در هفته را به جستجوی اطلاعات اختصاص می‌دهند. مراجعه حضوری به کتابخانه مهم‌ترین راه ارتباطی پاسخگویان برای کسب اطلاعات است که بیشترین فراوانی مراجعه آنان به کتابخانه نیز یک تا دو بار در هفته می‌باشد. بیش از نیمی از پاسخگویان منابع اطلاعاتی چاپی و منابع با زبان فارسی را ترجیح می‌دهند. آموزشگران مهم‌ترین شاخص خود برای استفاده از منابع اطلاعاتی را به ترتیب، قابلیت اعتمادپذیری بیان می‌کنند.

همچنین بیشتر آموزشگران از موتور جستجوگر گوگل برای جستجوی اینترنتی استفاده می‌کنند (موافق با یافته‌های ورا و همکاران، ۲۰۱۵ و تاناسکودی، ۲۰۰۹) و در جستجوی اینترنتی نیز، بیشتر مراجعه پاسخگویان به وب‌سایت مجله‌های تخصصی فارسی می‌باشد. از طرفی، نتایج به دست آمده از آزمون استنباطی نشان می‌دهد که بین میزان استفاده آموزشگران مجتمع آموزشی جهاد کشاورزی استان فارس از منابع اطلاعاتی در فعالیت‌های مربوط به تحقیق در رابطه با وضعیت استخدامی و سطح تحصیلات آنان تفاوت معنی‌داری وجود دارد (موافق با یافته‌های واعظی و نورافروز، ۱۳۸۷؛ آهنگر و وزیرپور

- کشمیری، (۱۳۸۷).
این مطلب هم بدیهی است که آموزشگران رسمی نسبت به آموزشگران غیررسمی بواسطه کسب امتیازات پژوهشی و ارتقاء شغلی استفاده بیشتری از منابع اطلاعاتی برای فعالیت های تحقیقاتی دارند.
پیشنهادها
• غنی سازی و به روز رسانی منابع کتابخانه مانند کتاب های فارسی، کاتالوگ ها و دفترک ها با توجه به نیازهای گروه های آموزشی پاسخگویان؛
• ارایه آموزش های لازم و برگزاری کارگاه های آموزشی
- برای معرفی و مشخص کردن بانک های اطلاعاتی برای دستیابی به منابع جدید اطلاعاتی به آموزشگران؛
• ایجاد شبکه اطلاع رسانی و یا اشتراک منابع با شکل گیری تفاهم نامه و تدوین قراردادهای بین دانشگاهی و مراکز آموزشی و اجرایی؛
• دسترسی آسان و فراگیر مراکز کتابخانه ای به پایگاه های اطلاعاتی فارسی مانند ایرانداک؛
• ارتقای سرعت اینترنت در مراکز دانشگاهی و آموزشی؛
• اشتراک نشریات ادواری معتبر، به ویژه نشریات لاتین برای مجموعه کتابخانه.

منبع ها

- آهنگر، ع. و وزیرپور کشمیری، م. (۱۳۸۷). بررسی رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه. فصلنامه دانش شناسی (علوم کتابداری و اطلاع-رسانی و فناوری اطلاعات)، سال اول، شماره ۳، صص: ۱۱۴-۱۱۳.
- بشیری، ج. (۱۳۸۶). بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی. پژوهش و سازندگی، دوره ۲۰، شماره ۲، صص- ۵۸-۵۰.
- رخش، ف. و موحدی، ف. (۱۳۸۶). نیاز اطلاع یابی دانشجویان ترم اول و آخر دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی. مدیریت اطلاعات سلامت، سال چهارم، شماره ۲، صص- ۲۳۷-۲۳۱.
- سهیلی، ف.، ولی پور، ف. و زارع، الف. (۱۳۹۳). بررسی جنبه های چهارگانه رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه رازی در مواجهه با منابع اطلاعاتی پیوسته. فصلنامه مدیریت اطلاعات و دانش شناسی، سال اول، شماره دوم. صص: ۵۷۷۴-۵۷۷۳.
- شربی، ج. (۱۳۹۲). بررسی رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه یزد در استفاده از منابع اطلاعاتی پیوسته. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی.
- شوق پور، د.، غلامی، ز. و سلیمانی، م. ر. (۱۳۸۹). بررسی رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی (منطقه دو). فراسوی مدیریت، سال سوم، شماره ۱۲، صص- ۱۸۳۲۰۶-۱۸۳۲۰۵.
- کیانی خوزستانی، ح.، نیکنام، م. و پیشوایی، ف. (۱۳۹۱). رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یزد. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، دوره ۲۳، شماره ۴ (پیاپی ۹۲)، صص: ۱۳۴-۱۲۰.
- نورمحمدی، ح. ع. (۱۳۸۰). بررسی رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه شاهد در کسب اطلاعات. دانشور پزشکی، دوره ۹، شماره ۳۶، صص- ۱۴۹۱۵۳-۱۴۹۱۵۲.
- واعظی، ر. و نورافروز، ع. ح. (۱۳۸۷). مقایسه رفتار اطلاع یابی اینترنتی: مطالعه موردی دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی. فصلنامه علوم مدیریت ایران، سال سوم، شماره ۱۱، صص: ۱۲۹-۱۰۱.
- یاری زنگنه، م. (۱۳۸۴). بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه خلیج فارس. اطلاع شناسی، شماره های ۹۱۰-۹۱۱، صص- ۱۳۷۱۵۶-۱۳۷۱۵۵.

Francis, H. (2005). The information seeking behavior of social science faculty, the University of the West Indies. St. Augustine, 31(1): 67-72.

Haque, E., Rahman, A. & SK, A. (2016). Information seeking behaviour of faculty members and research scholar of agricultural university libraries in Bangladesh. *Research Journal of Library Sciences*, 4 (2): 1-8.

Israel, D. G. (2013). Determining sample size. Agricultural Education and Communication Department, UF/IFAS Extension. Available at: <https://edis.ifas.ufl.edu/pd006>

Kakai, M., Ikoja–Odongo, R. & Kigongo–Bukonya, I. M. N. (2004). A study of the information seeking behavior of undergraduate students of Makerere University, Uganda. *World Libraries*, 14 (1).

Kalbach, J. (2001). Designing for information forgers: a behavioral model of information seeking on the world wide web. Available at: http://www.sandia.gov/itg.newsletter/dec00/article_information-foragers.html

Kumar, A., Salmani, N. & Baweja, S. (2014). Information seeking behavior by the research scholars & faculty members: a survey study of Kurukshetra University Kurukshetra in the disciplines of life science. *Journal of Humanities and Social Science*, 19 (6): 119- 138.

Nnadozie, O. C. & Nnadozie, D. C. (2008). The information needs of faculty members in a Nigerian private University: s self-study. *Library Philosophy and Practice*, (July): 1-9.

Pezeshki-Rad, Gh. & Zamani, N. (2005). Information-seeking behavior of Iranian extension managers and specialists. *Information Research*, 10 (3).

Tahir, M., Mahmood, K. & Shafique, F. (2008). Information needs and information-seeking behavior of arts and humanities teachers: a survey of the University of the Punjab, Lahore, Pakistan. *Library Philosophy and Practice*, (December): 1-11.

Thanuskodi, S. (2009). Information-seeking behavior of Law faculty at Central Law College, Salem. *Library Philosophy and Practice*, (June): 1-7.

Vera, N. O., Uche, E. & Ejiro, K. A. (2015). Information seeking behavior of faculty members in a Nigerian university. *International Journal of Academic Research and Reflection*, 3 (4): 95- 102.

Wilson, T. D. (2000). Human information behavior. *Informing Sciences*, 3 (2): 49-55.

Zhang, W. (1998). Analyzing faculty and staff's information needs and use of electronic technologies: a liberal arts college's experience. *Journal of Education Media and Library Sciences*, 35 (3): 218-241.

Information-Seeking Behavior of Educators of Agricultural-Jihad Educational Center in Fars Province in Education-Research Activities

S. Fealy Nahavand¹, E. Karimi², S. Rasouliazar³

1- PhD of Agricultural Extension and Education

2- MSc of Agricultural Extension and Education

3- Assistant Professor of Department of Agricultural Management, Mahabad Branch, Islamic Azad University, Mahabad, Iran

Abstract

Adequate knowledge about the information needs and seeking behavior of users is vital for developing library collections, services and facilities to meet their information needs effectively. So, the purpose of this descriptive study was to investigate information-seeking behavior of educators in education-research activities. The research instrument was structural questionnaire with close-ended questions, which its validity and reliability was confirmed. The target population of this study consisted of educators (including teachers, instructors and faculty members) of agricultural-jihad educational center of Fars province (N=180) out of which, a number of 101 people were selected as statistical sample in a stratified sampling method by using Israel's table (n=101). The result of research indicated that improving skills of teaching was the main educators' motivation of searching information. In addition, Persian books and internet were the main information sources using in teaching and research activities by educators, respectively. On the other hand, these results showed that the more than four fifth of respondents was using Google explorer engine to utilize web-based Persian journals. Furthermore reliable sources were the main criteria for using information sources. Low speed in being connected to internet, being scattered of libraries, and lack of accessing to full text of papers in journals were three top barriers in searching information stated by educators. Inferential results show there were statistical differences between the educators' use amount of information sources on the research activities regarding their education level and employment status.

Index Terms: Information, Information-seeking behavior, Education-Research, Agriculture-Jihad educational center, Fars province.

Corresponding Author: S. Fealy Nahavand

Email: saeidfealy@yahoo.com

Received: 05/02/2016 ; **Accepted:** 25/05/2016